



**БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА**

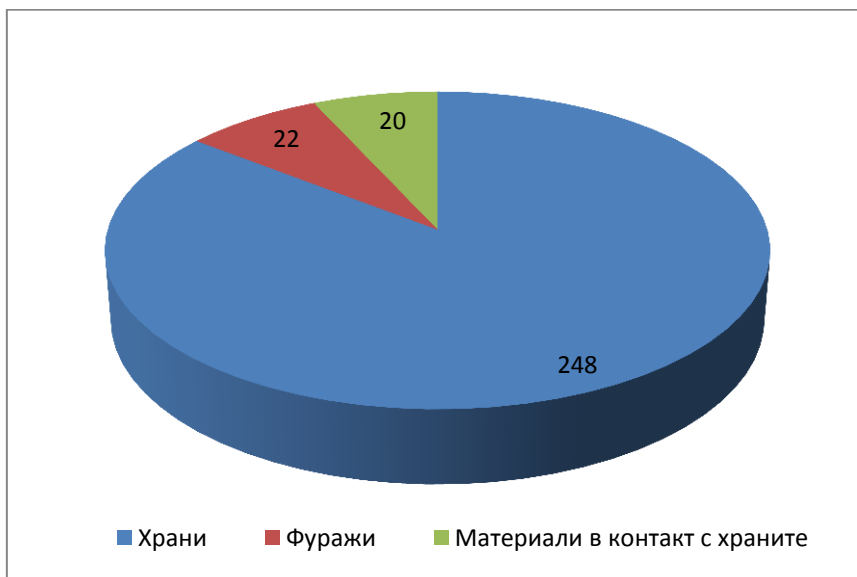
✉ гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А

☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

Анализ на данните получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF) за месец октомври

Система за бързо предупреждение за храни и фуражи (Приложение 1).

Общият брой нотификации за месец октомври е **290**. Сигналите в категория храни са най-много—248, за фуражи—22, а за материали в контакт с храни—20, (фиг.1).



Фиг.1 Анализ на данните по отношение на разпределението по групи храни, фуражи и материали в контакт с храни.

Предупредителни нотификации — 47 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Месо и месни продукти (различни от птиче месо)—8 нотификации: **неправилна термична обработка** на консервирано конско месо в собствен сос от Германия; **шига токсин продуцираща E.coli** в замразени говежди обрезки от Полша; **S.spp.** в сурови свински бургери от Белгия; **некоректно етикетирание** на готови за употреба месни продукти от Франция; **неспазени карентни срокове за ВМП** на охладена карантия от Швеция; **S. typhimurium** в охладено телешко месо от Холандия; **L. monocytogenes** в шунка от Белгия; **шига токсин продуцираща E. coli** в замразен говежди бял дроб от Белгия.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни—5 нотификации: **арсен** в хранителна добавка от Белгия; **неразрешен 1,3 ДМАА** в хранителна добавка от САЩ (3); **неразрешена субстанция синефрин** в хранителна добавка за отслабване от Швеция.

Риба и рибни продукти–4 нотификации: *S. Thompson* в пушена съомга от Гърция; живак в замразено филе от акула от Испания. *L. monocytogenes* в охладена пушена съомга от Дания; *L. monocytogenes* в пушена пьстърва от Испания.

Материали в контакт с храни–4 нотификации: миграция на първични ароматни амини от лъжици от Китай и Франция; миграция на формалдехид от меламинави чинии от Холандия; прекалено високо съдържание на ди - (2-етилхексил) фталат в капачки за буркани от Китай.

Билки и подправки–4 нотификации: *S. Amersfoort* в дафинов лист, риган и босилек от Турция; **охратоксин А** в смляно индийско орехче от Германия; *S. spp.* в къри на прах от Индия; *S. spp.* в смляна мента от Егит.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях–3 нотификации: йезотоксин в охладени миди от Италия; високо съдържание на *E. coli* от Франция; **токсини, предизвикващи диария** в миди от Ирландия.

Мляко и млечни продукти – 3 нотификации: *L. monocytogenes* в сирене Рикота от Италия, в Моцарела от Испания и в сирене от Белгия.

Птиче месо и продукти от птиче месо–2 нотификации: *S. Typhimurium* в прясно пилешко месо от Франция и **чужди тела** (парчета стъкло) в охладена пилешка салата от Белгия.

Плодове и зеленчуци–2 нотификации: метомил в патладжан от Лаос; **повишено съдържание на йод** в сушени морски водорасли от Южна Корея.

Сладкарски изделия–2 нотификация: **риск от задушаване** в резултат от консумация на дъвка от Китай и от консумация на Е 407 и Е 406 нелегално вложени в желирани бонбони от Тайван.

Зърнени храни и тестени изделия–2 нотификации: **следи от яйца** в коледни кексчета от Унгария; **охратоксин А** в ръжено брашно от Полша.

Храна за домашни любимци – 2 нотификации: *S. Typhimurium* в сушено месо от Ирландия; *S. Ohio* и *S. spp.* в дъвчащи играчки за кучета.

Готови ястия и закуски – 2 нотификации: *L. monocytogenes* в готова охладена салата за ядене от Дания; **недеклариран глютен** в замразени картофи от Холандия.

Фуражни суровини - 1 нотификация: **диоксини и диоксиноподобни полихлорбифенили** в рибно брашно от Латвия.

Ракообразни и продукти от тях–1 нотификация: *L. monocytogenes* замразени раци от Ирландия.

Супи, бульони, сосове и подправки – 1 нотификация за парчета стъкло в сос от чери и чили от Италия.

Вода за човешка консумация (други) – 1 нотификация за *Pseudomonas aeruginosa* изворна вода от Полша.

Нотификации за недопуснат внос–148 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци–48 нотификации: **афлатоксин (В1)** в сушени смокини от Турция (30); *S. spp.* в листата на пипер от Бангладеш (3); **профенофос** в пресни листа къри от Индия; **диметоморф** в зеле от Китай; *S. spp.* в кедрови ядки от Турция; **дикофол** в свежи червени люти чушки от Тайланд; **метомил** в свежи ярдени дълги зърна от Доминиканската република; **пираклостробин** в китайско броколи от Китай; **тиаклоприд** в прясна бамя от Индия; триазофос (0,09 мг / кг - РРМ) в бамя от Индия; неразрешено вещество **дихлорфос** в брашно и в боб от Нигерия (2); **триазофос** в Помело от Китай; стафиди от Турция, заразени с **плесени**; **карбофуран** в охладени кориандър листа от Тайланд; **монокротофос** и **ацефат** в прясна бамя от Индия;.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях–1 нотификация за липса на **здравен сертификат** на замразена сепия от Мароко.

Ядки, продукти от ядки и семена–23 нотификации: Семена от рапица от Украйна, с **акари** (4); **афлатоксин (В1)** в лешници от Азербайджан и Турция (4), в бадеми с черупки и фъстъци от САЩ, сушени смокини от Турция, орехи и

фъстъци от Бразилия и във фъстъци от Индия и ЮАР и Египет; **липса на здравен сертификат и липса на сертифициран аналитичен доклад** за фъстъци с произход от Китай и за шам - фъстък от Иран; лешници без черупки от Турция заразени с **плесени** (2); *S. spp.* в борови ядки от Турция (2).

Риба и рибни продукти – 18 нотификации: **живак** в охладено червено порги (*Pagrus pagrus*) от Алжир; **фалшив здравен сертификат** за консервирани сардини в доматен сос от Еквадор; **недекларирано влагане на яйца** в замразени полуфабрикати от сурими (*Nemipterus spp.*) от Тайланд (2); **лош температурен контрол** при замразени минтай (*Theragra chalcogramma*), сребриста сайда (*Pollachius Pollachius*) от САЩ, на замразена сепия от Индия; и замразени сардини от Мароко (3); **недостатъчна термична обработка** на консерви от риба тон от Тайланд, лефер и риба тон от Тайланд; **повишено количество хистамин** в консерви от риба тон от Индия и сардини от Мароко;; **опаразитяване с *Anisakis*** на замразено филе от хек без кожа от Китай; **влошени органолептични характеристики** (силна миризма на бензин) при замразена аржентинска мерлуза (*Merluccius hubbsi*) от Фолклендските острови; **неразрешено използване на E 160b** - / биксин / норбиксин в замразен материал от сурими (*Nemipterus spp.*) от Индия (2).

Зърнени храни и тестени изделия – 8 нотификации: **неразрешена генетично модифицирана юфка** от Китай; високо съдържание на **алуминий** в юфка от соя (2) и ориз от Китай; **неразрешен генетично модифициран ориз** от Китай; **неразрешен генетично модифициран (P35S) ориз** от Китай; **неправилно етикетирание** на юфка от Хонг Конг (2);.

Материали в контакт с храни – 8 нотификации: висока **обща миграция** от кухненски съдове и прибори от Китай; **миграция на хром и манган** от набор от кухненски ножове от Китай; **миграция на първични ароматни амини** от кухненски прибори от Китай; **липса на декларация за внос** за меламинови плочи и купи от Китай; **миграция на формалдехид** от меламинови плочи и купи от Китай (2); **миграция на хром, никел и манган** от микровълнови фурни от Китай.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 7 нотификации: **неразрешено вещество клопидол** в замразени пилешки разфасовки и карантии от Бразилия (6); *S. spp.* в замразено птиче месо от Бразилия.

Фуражни суровини – 7 нотификации: *S. spp.* в рибно брашно от Мавритания и Перу, в брашна, прахове и гранули, от водни безгръбначни от Перу и Мавритания, в брашно, в торта от рапично семе от Беларус (2); **афлатоксин (B1)** в бяло сорго от Египет.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 5 нотификации: **Шига токсин продуцираща *E.coli*** в охладено говеждо месо от Аржентина (3); **хлорамфеникол** в охладени черва от Дания (2).

Други хранителни продукти – 5 нотификации: **високо съдържание на алуминий** в юфка от Китай и във водорасли от Китай (3); **неразрешено облъчване** на екстракт от червен ориз от Китай.

Ракообразни и продукти от тях – 4 нотификации: *S. Weltevreden* и *Vibrio cholerae* в замразени скариди от Виетнам; **необичайна миризма** на замразени скариди (*Parapenaeus longirostris*) от Тунис; **неправилно опаковане** (влошени органолептични характеристики на скаридите, от материалите, използвани за етикетирание) на замразени суровини черни тигрови скариди (*Penaeus monodon*) от Индия; **влошен температурен контрол** на замразени скариди от Никарагуа.

Билки и подправки- 4 нотификации: **неоторизиран внос** на билка (*Vacccharis genistelloides*) от Бразилия; **афлатоксин (B1)** в лют червен пипер (2) и джинджифил на прах от Индия.

Главноноги и продукти от тях-3 нотификации: **непълно етикетирание** (липса на дата на производство и дата на трайност) на замразени суровини черни тигрови скариди (*Penaeus monodon*) от Индия; **забранено вещество нитрофуран** в замразени скариди (*Penaeus vannemei*) от Китай; **влошени органолептични характеристики** (силна миризма на бензин) на замразени патагонски калмари (*Loligo patagonica*) от Фолклендските острови.

Какао, кафе и чай–2 нотификации: ацетамиприд в екологичен чай от Китай; неоторизирано използване на оцветител Е 127 – еритрозин в шоколадови бисквити от Перу.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни–2 нотификации: неоторизирана нова хранителна съставка *Xiloria aethiopica* в кафе на прах от Сенегал; липсата на здравен сертификат за хранителна добавка от САЩ.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 1 нотификация: липса на здравен сертификат за сепия от Мароко.

Масла и мазнини-1 нотификация: неподходящи контейнери за транспорт (маркирани за бензин и керосин) за наливно нерафинирано слънчогледово масло от Украйна.

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация: дефектна опаковка на мляко на прах от Украйна.

Готови ястия и закуски – 1 нотификация: афлатоксин (В1) в лют червен пипер опакован заедно с ароматизирана юфка от Тайланд.

Нотификации за проследяване – 43 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Риба и рибни продукти–12 нотификации: опаразитяване с *Anisakis* на охладена риба от Великобритания (2), охладена риба от Норвегия, Италия и Дания (2) и на охладена цяла скумрия (*Scomber scombrus*) от Норвегия;

стъклени фрагменти във филе от скумрия със зехтин от Испания; **третиране с въглероден окис** на охладена риба тон от Испания (2); **опаразитяване с *Pseudoterranova*** на охладена риба от Франция; **неразрешено облъчване** на жабешки бутчета от Виетнам.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 5 нотификации: *S. Dublin* в говеждо месо от Ирландия; **неразрешено използване** на Е 110 - сънсет жълто, Е 122 - азорубин и Е 124 - понсо 4R / кохинил червено А в свинското месо етикетирано като говеждо от Полша; **изпъкнали части от опаковката** на лебервурст от Германия; *S. Typhimurium* в охладено говежди обрезки от Полша; **хлортетрациклин** в телешко месо от Италия.

Фуражни суровини – 5 нотификации: *S. Agona* в рапично брашно от Белгия; *S. Infantis* в преработени животински протеини от Холандия; **афлатоксин (В1)** в царевичен глутен от Австрия и в слънчогледово семе от Франция; *S. spp.* в месокостно брашно от Холандия.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни–3 нотификации: високо съдържание на витамин В1 в бисквити от Белгия; **бензетониев хлорид** в хранителна добавка от Латвия и Естония.

Зърнени храни и тестени изделия – 2 нотификации: метални парчета в бисквити от Великобритания; високо съдържание на алуминий във фиде от Южна Корея.

Плодове и зеленчуци–2 нотификации: неразрешено облъчване на сушени водорасли с неизвестен произход; **заразен с насекоми замразен сушен ягодов прах** от Полша.

Супи, бульони, сосове и подправки – 2 нотификации: неразрешен Е 170 - калциев карбонат в сос микс от Гърция; високо съдържание на Е 210 - бензоена киселина в червен пипер паста от Унгария.

Странични животински продукти – 2 нотификации: *S. Montevideo* в преработени животински протеини от Белгия; *S. spp.* в замразено говеждо месо от Литва.

Комбинирани фуражи – 2 нотификации: живак в допълващи фуражи за кучета от Тайланд; **хлортетрациклин** във фуражна добавка от Холандия.

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: миграция на формалдехид от чаши от Холандия и от пластмасови купи за салатата от Унгария.

Главноноги и продукти от тях – 1 нотификация: заразени с насекоми (мухи) замразени октоподи от Португалия.

Какао, кафе и чай – 1 нотификация: заразен с ларви на насекоми шоколад със стафили и ядки от Полша.

Мед и пчелно млечице – 1 нотификация: сулфаметоксазол в акациев мед от Полша.

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация: афлатоксини в сурово охладено мляко от Унгария.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: високо съдържание на Е 210 - бензоена киселина в диетична бира от САЩ.

Готови ястия и закуски – 1 нотификация: високо съдържание на нитрати в биологична бебешка храна от Обединеното кралство.

Нотификации за насочване на вниманието – 52 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 7 нотификации: **недеклариран сулфит** в сушени плодове годжи от Китай; **епидемия от хранителен произход**, причинена от замразени ягоди от Китай; **афлатоксин (В1)** в сушени смокини от Турция; **етефон** в грозде от Египет; **метидатион** в портокали от Бразилия; **прохлораз** в манго от Гвинея; **арсен** в сушени водорасли от Япония.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 7 нотификации: *S. Typhimurium* в охладено обезкостено говеждо месо от Литва; *L. monocytogenes* в готово за консумация свинско месо от Франция; **неразрешено облъчване** на жабешки бутчета от Виетнам; *L. monocytogenes* в колбаси от Швеция; *S. Derby* в охладено свинско месо с чесън и черен пипер от Швеция; **албендазол** в говеждо месо от Бразилия; **недостатъчна термична обработка** на охладен пастет от черен дроб от Швеция.

Материали в контакт с храни – 6 нотификации: **миграция на първични ароматни амини** от опаковани с найлон кухненски прибори от Китай; **високо съдържание на ди- (2-етилхексил) фталат** и на **ди-изонил фталат** в капачки от буркани със сушени домати в олио от Словения; **миграция на хром** от кухненски ножове от Китай; **миграция на кадмий** и **олово** от набор от чаши и кана за сок от Китай; **високо съдържание на дибutilфталат** и **ди - (2-етилхексил) фталат** от метални капачки от Китай; **миграция на олово** от чинии от Китай.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 6 нотификации: **неразрешена нова храна** африканско манго (*Irvingia gabonensis*) от Великобритания; **неразрешено облъчване** на хранителни добавки от Русия; консервирани мляко на прах от Холандия с **дефектна опаковка** (повишени нива на кислород) (4).

Риба и рибни продукти – 4 нотификации: **кадмий** в охладени сушени аншоа от Китай; **хистамин** в осолена скумрия в соево масло от Тайланд; **нематоди** в охладена скумрия от Франция; *L. monocytogenes* във филета пушена пьстърва от Испания.

Ракообразни и продукти от тях – 4 нотификации: *L. monocytogenes* в царските скариди в чесъново масло от Австрия; **живак** в раци от Тунис; *Vibrio cholerae* в замразени, варени черни тигрови скариди (*Penaeus monodon*) от Бангладеш; **нитрофуран** в замразени скариди от Индия.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 3 нотификации: наличие на *E. coli* в охладени миди от Италия, в стриди от Франция и в миди от Испания.

Зърнени култури и тестени изделия – 3 нотификации: **живачни капчици** в масло за козуначни кифлички от Австрия; **афлатоксини (В1)** в оги от Нигерия; **наличие на соя** в пшенично брашно от САЩ.

Мляко и млечни продукти – 3 нотификации: **афлатоксини** в суровото мляко от Унгария; *L. monocytogenes* в охладено сирене Рикота от Италия; **моцарела** от Германия, заражена с плесени.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 2 нотификации: *S. Typhimurium* в замразени филета пилешки гърди от Бразилия и в охладени филета от пуешки гърди от Полша.

Фуражни суровини – 2 нотификации: афлатоксини в царевица от Сърбия; ентеробактерии в месокостно брашно от Великобритания.

Какао, кафе и чай – 1 нотификация: антрахинон в зелен чай от Индия.

Хранителни добавки и ароматизанти – 1 нотификация: неразрешен в подобрител за брашно E 170 - калциев карбонат от Гърция.

Билки и подправки – 1 нотификация: неразрешени оцветители Судан 1 и Судан 4 в кърри от Мавриций.

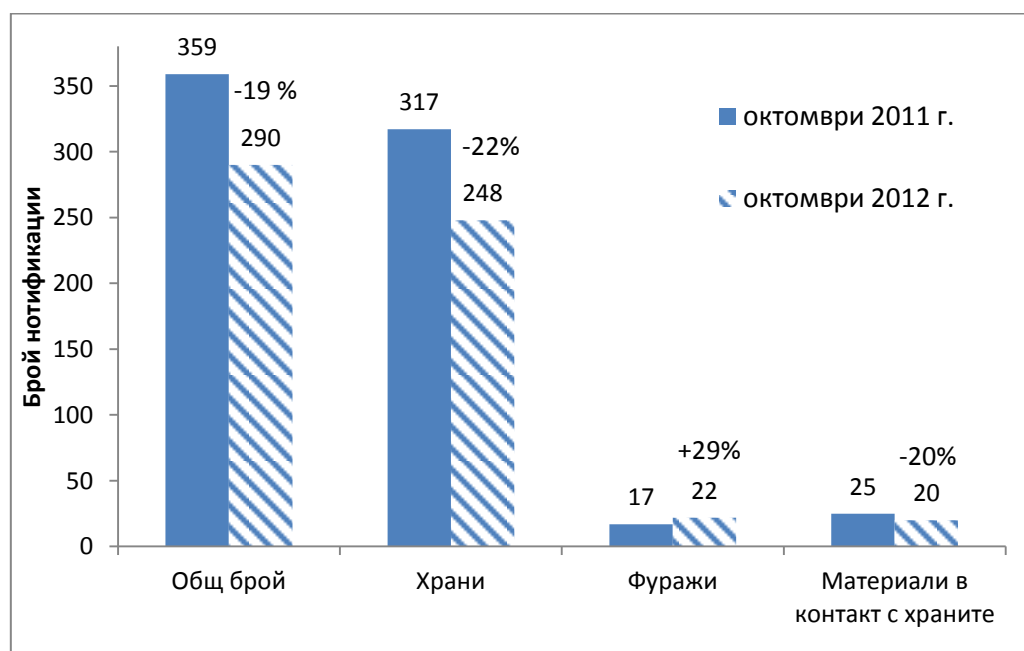
Готови ястия и закуски – 1 нотификация: *S. Sanchez* в охладена смесена салата от Швеция.

Комбинирани фуражи – 1 нотификация: арсен и живак във фураж за скариди от Белгия.

Анализ на тенденциите:

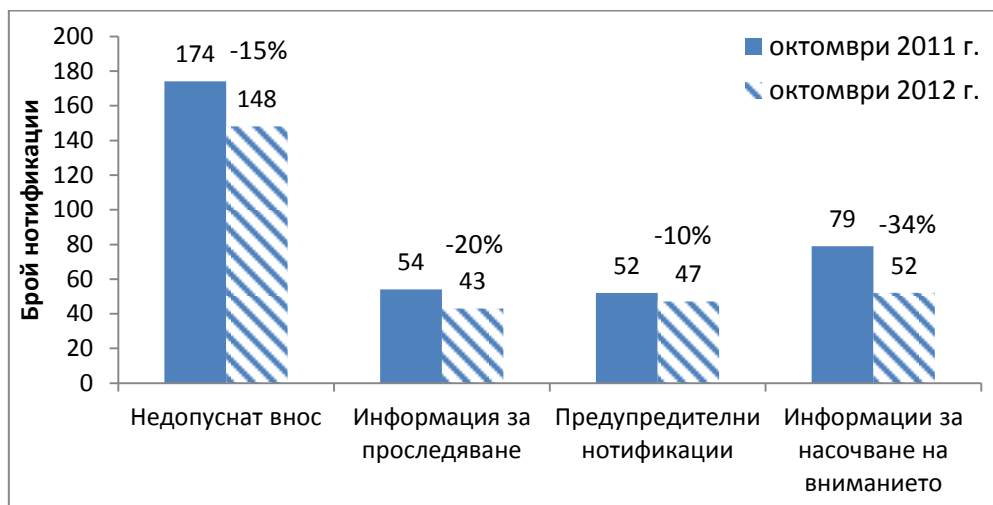
Направена е съпоставка на броя нотификации спрямо същия период през 2011 г. – общо и по групи за м. октомври 2011 г. и м. октомври 2012 г.

На фиг. 2 са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. Разликата в общия брой нотификации за двата разглеждани периода е съществена, намалението през октомври 2012 г. е с 19%. Запазва се тенденцията най-големият брой нотификации да бъде в групата на храните. От друга страна има съществено намаляване на броя нотификации в групата на храните за месец октомври, 2012г.



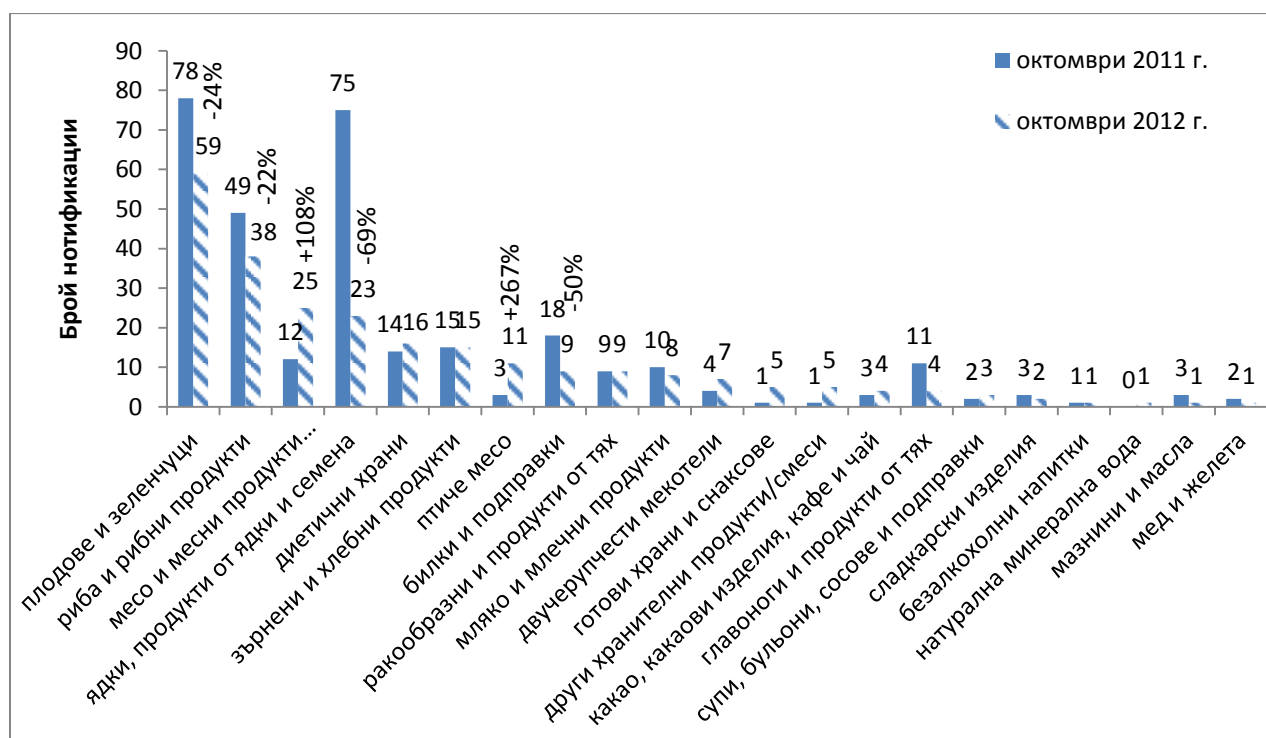
Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. октомври 2011 и м. октомври 2012 г..

На фиг. 3 нотификациите са представени по вид. Най-голям брой и в двата разглеждани периода са нотификациите за недопуснат внос. Намалението на броя нотификации е предимно за сметка на информацията за насочване на вниманието – с 34% и информацията за проследяване – с 20%.



Фиг. 3 Разпределение на броя нотификации по вид

На фиг. 4 са представени данни за сравнение по категории хранителни продукти. Съществено увеличение на броя нотификации спрямо месец октомври 2011 г. се наблюдава само в категориите месо и птиче месо. Съществено е намалението на броя нотификации в категориите плодове и зеленчуци – с 24% риба и рибни продукти – с 22%, ядки, продукти от ядки и семена – с 69%.



Фиг. 4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

От обобщените данни за месеците октомври 2011 г. и октомври 2012 г. може да се направи извод, че съществува тенденция за съществено намаляване на броя нотификации, общо и по някои основни групи храни – плодове и зеленчуци, риба и рибни продукти, ядки, продукти от ядки и семена.

Приложение 1

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи.

Съгласно Регламент (ЕО) № 178/2002 е създадена система за бързо предупреждение за пряк или косвен риск за здравето на човека, произтичащ от храни или фуражи. В нея участват държавите членки, Комисията и Европейският орган по безопасност на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание.

Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) се основава на Регламент (ЕО) № 178/2002, като с член 50 се създава система за бързо предупреждение за храни и фуражи. Условиата и мерките за прилагането ѝ са описани в Регламент (ЕС) № 16/2011.

3. Видове нотификации.

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопускан внос – касае пратка с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, здравето на животните или околната среда.

3.3. Информативни нотификации – които са: за проследяване или за насочване на вниманието. Нотификациите за проследяване не изискват бърза реакция. Нотификациите за насочване на вниманието предоставят интересна за контролните органи информация.

Изготвили:

1. Надежда Сергова - главен експерт ЦОР
2. Светослав Стоев – главен експерт ЦОР
3. Добринка Николова – главен експерт ЦОР